
CONCEPT

NOTULEN

van de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 13 februari 2008 te 20.00 uur.

Voorzitter: drs. J.M. Staatsen, burgemeester.

Griffier: J. van der Does.

Aanwezige leden: drs. F.F. Blommers, H.H. Bos, mevr. B.B.M. Bremer, B.J. van Herk, V.H. Koek, mevrouw P.T.M. Kortekaas-Warmerdam, W. Koster, mevrouw E.H. van der Kraats, mevrouw drs. M.A.M. Lamers, L. Maat, J.P. Middelburg, drs. F.A.J.P. Rondagh, ing. O.C. Rosier, mr.drs. H.W. Scholten, drs. M.H. Smittenaar, J.M. Spendel en mevrouw drs. H. Tjalma-den Oudsten.

Afwezige leden: R. Lockhorst en P.A. de Jong.

Aanwezige wethouders: W.H.B. van Dunné, H.H.V. Horlings en mevrouw drs. M.G.Th. Kleijweg.

1. Opening en vaststelling agenda

De **voorzitter** opent de vergadering en heet de aanwezigen hartelijk welkom.

De heer **Rosier:** Voorzitter. Mag ik aannemen dat agendapunt 3 ná het vaststellen van de brief ook nog gelegenheid biedt om met elkaar van gedachten te wisselen over het proces? Mijn fractie heeft een paar concrete vragen, en aan de hand daarvan willen wij graag van gedachten wisselen over dat proces.

De **voorzitter:** Ik stel voor dat u dat meeneemt in de eerste termijn.

De heer **Rosier:** Het lijkt mij goed dat wij eerst het werk doen, dus het vaststellen van de brief, en daarna met elkaar van gedachten te wisselen over het proces.

De **voorzitter:** Ik stel vast dat niemand bezwaar heeft tegen dit voorstel. Het proces wordt aan de agenda toegevoegd als punt 3b.

De agenda wordt met deze aanvulling vastgesteld.

2. Spreekrecht

Hiervan wordt geen gebruik gemaakt.

3. RijnlandRoute MKBA en nut en noodzaak-notitie (raadsvoorstelnummer 007)

De **voorzitter:** Afgelopen maandagavond was er een extra commissievergadering die vooraf werd gegaan door een interactieve bijeenkomst met een inbreng van veel inwoners en organisaties. Dit was een goede bijeenkomst die als experiment van interactiviteit geslaagd kan worden genoemd. Op basis van alle besprekingen en vergaderingen heeft het college een voorstel opgesteld voor een brief aan het

college van gedeputeerde staten. Dit voorstel stond vanmiddag vanaf twee uur op het RIS, en er ligt een exemplaar voor u op tafel. Het voorstel is ook beschikbaar voor onze gasten op de tribune.

CONCEPT

Mevrouw **Tjalma-den Oudsten**: Voorzitter. U hebt het al gezegd: wij hebben met heel veel mensen gesproken over onze brief aan het college van gedeputeerde staten. Wij hebben van alle kanten zinvolle opmerkingen gekregen, en wij hebben tot gisteravond laat met elkaar gewerkt aan het concept van de brief. Ik meen dat er nu een goede brief ligt die breed gedragen kan worden door de raad en door de bevolking van Voorschoten.

De CDA-fractie houdt vast aan het tweesporen-beleid. Aan de ene kant blijven wij erop hameren dat nut en noodzaak van de nieuwe weg (van nieuw asfalt) nog niet zijn aangetoond en ook niet aange-toond lijken te kunnen worden. In beide notities die in het kader van de second opinion zijn uitge-bracht, wordt nog eens onderstreept dat er onvoldoende draagvlak is. Aan de andere kant willen wij blijven meepraten als er andere keuzes worden gemaakt. Per slot van rekening zijn wij niet degenen die kiezen, want er wordt gekozen. Wij zijn maar een klein onderdeelje in dit proces, en uiteindelijk moet Voorschoten afwachten hoe dit zal verlopen. Daarom is het verstandig om die twee sporen te blijven volgen en dit komt ook in de brief tot uitdrukking.

In aansluiting op mijn opmerking over het ontbreken van een goede onderbouwing voor de noodzaak van nieuw asfalt wijs ik erop dat er steeds meer ontwikkelingen gaande zijn, ook in en om Leiden, die het nodig maken dat er sowieso iets wordt gedaan aan de Churchillaan (de N206) binnen Leiden. Ik denk dat wij daar ook op moeten blijven hameren. Wat dat betreft is het nuttig om een abonnement te hebben op het Leidsch Dagblad, want dan blijf je op de hoogte van de ideeën die in Leiden leven. Zo zijn er plannen voor een spectaculair huis van sport op het Dokosterrein waar veel appartementen bij komen, voor woningbouw op de sportvelden langs de Boshuizerkade en voor vervanging van de Groenordhallen door nieuwe bij de Holiday Inn. Al die projecten liggen langs hetzelfde tracé. Dan is het onvermijdelijk dat er iets gebeurt in Leiden en het is de vraag of dit half of goed gebeurt, opdat de problemen echt worden aangepakt.

Wij hebben er bewust niet voor gekozen om de weg van verzet, bekvechten en nee-roepen op te gaan, maar juist gekozen voor constructief meedenken en opbouwend kritisch zijn. Een kritische houding is een positieve competentie, zoals dat tegenwoordig zo fraai heet. Een van de onderdelen van het positief mee-denken is het Korte Vliettracé dat naar onze mening wel een beetje kort wordt genoemd. Daarom hebben wij een amendement voorbereid om te voorkomen dat het Korte Vliettracé zo maar afgevoerd kan wor-den. Dit amendement luidt als volgt:

"De raad der gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen op 13 februari 2008:

besluit op pagina 4, paragraaf 4, de zinsnede: "dan niet gekozen wordt voor het Korte Vliettracé" te vervangen door: "en een Korte Vliettracé technisch onhaalbaar of, alles meegerekend, aanzienlijk duurder is dan een N11-westtracé",

en gaat over tot de orde van de dag."

Zo worden in ieder geval criteria toegevoegd om aan te geven, dat de beslissing om niet te kiezen voor het Korte Vliettracé degelijk onderbouwd moet zijn.

Zoals gezegd kiezen wij voor een positieve, constructieve insteek. Ik hoop dat ook anderen (en dan spreek ik even over uw hoofden heen tot onze burens, de Leidse bestuurders) deze houding blijven kiezen en dat wij met elkaar naar oplossingen kunnen blijven zoeken

De brief wordt nu verzonden aan gedeputeerde staten. De provincie besluit over het tracé en het rijk zal de grootste zak met geld beschikbaar moeten stellen. Daarom ben ik van mening dat wij onze pij-

len moeten blijven richten op de provinciale en de landsbestuurders. Niet alleen wij, maar alle inwoners van Voorschoten die daarmee contacten hebben of willen hebben, zullen die in de komende tijd moeten aanwenden.

CONCEPT

De heer **Koek**: Voorzitter. Wij mogen blij zijn dat wij zo'n actieve bevolking hebben die nut en noodzaak onderkent van wat wij hier nu doen. Men heeft een goed beeld van wat ons staat te gebeuren als wij niet actief en duidelijk aangeven waar wij staan en wat wij willen. Maandag is er door insprekers en het publiek gevraagd of wij niet te defensief zijn. Het antwoord daarop kan volgens mij zijn, dat wij ons tot op heden heel assertief hebben opgesteld in dit proces. Wij hebben er op een gegeven ogenblik duidelijk voor gekozen om niet alleen nee te zeggen, maar ook mee te denken over een alternatief. Wij hebben het initiatief genomen om zelf een tracé voor te stellen: het Korte Vliettracé. Dit is op een uitstekende manier gepresenteerd en wij zijn daar pal achter gaan staan.

Toen wij werden geconfronteerd met een brief die bij ons de vraag oproep "zijn wij nu gek, zo worden nut en noodzaak toch niet aangetoond?", hebben wij die vraag in een bijeenkomst aan de bevolking voorgelegd. Daar kregen wij steun voor ons standpunt. Daar werd gezegd: "jullie zij niet gek, nut en noodzaak worden hierin niet aangetoond". Toen is er weer assertief en niet defensief gereageerd. Wij kwamen tot de conclusie dat alleen zeggen dat nut en noodzaak niet werden aangetoond, de reactie zou uitlokken: ja, dat vindt Voorschoten. Daarom hebben wij het initiatief genomen om twee bureaus te vragen om ernaar te kijken, en de resultaten daarvan hebben wij afgelopen maandag gepresenteerd. De bureaus zijn los van elkaar tot dezelfde conclusies gekomen, en wij hebben geprobeerd die te verwerken in de brief die nu voor ons ligt.

Afgevaardigden van alle gemeenteraadsfracties hebben samen aan die brief gewerkt, en dit heeft ertoe geleid dat er gisteravond tegen twaalf uur een conceptbrief was opgesteld. Daarna is het mailverkeer weer op gang gekomen en enkele fracties zijn vanavond om zeven uur bijeen gekomen om er nog eens goed naar te kijken. Ik ben blij dat er geen schokkende wijzigingen meer nodig zijn, maar wij willen de brief toch op een paar plaatsen nog wat aanscherpen.

Ik weet niet hoe wij nu het beste te werk kunnen gaan, en daarom kijk ik in uw richting, voorzitter. Ik wil met alle liefde de brief bladzijde voor bladzijde doorlopen, en dat geldt waarschijnlijk ook voor de sprekers na mij, maar is dat een goede werkwijze?

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u nu direct uw opmerkingen maakt. Daarbij kunt u voorbijgaan aan punten, komma's en kleine spelfouten; die technische nabewerking kan later volgen. De opmerkingen moeten betrekking hebben op inhoudelijke wijzigingen van de ontwerpbrief. Na de eerste termijn van de raad zal ik de vergadering kort schorsen. Wij kunnen dan alle opmerkingen op een rijtje zetten en daarna zal de wethouder reageren.

De heer **Koek**: Ik zal onze opmerkingen bladzijde voor bladzijde opsommen.

- Bladzijde 2, paragraaf 2 (Uitgangspunten en randvoorwaarden gemeente Voorschoten):

* Het tweede uitgangspunt eindigt met de zin: "Een ondergrondse aanleg in Voorschoten is in dat licht de enig denkbare oplossing." Omdat in de zinnen daarvoor wordt opgemerkt dat de kwaliteiten van ons dorp niet mogen worden aangetast, willen wij die zin als volgt veranderen: "Een ondergrondse aanleg is in dat licht de enig denkbare oplossing". Met andere woorden: wij schrappen de woorden "in Voorschoten".

* Wij stellen voor om het derde uitgangspunt geheel te schrappen. Daardoor wordt het vierde uitgangspunt uitgangspunt 3. Dit zou dan moeten luiden: "Om sluipverkeer tegen te gaan, is een aansluiting van het lokale wegennetwerk van Voorschoten op de RijnlandRoute ongewenst."

* De laatste alinea kan dan luiden: "Vanuit deze uitgangspunten en randvoorwaarden hebben wij het Korte Vliettracé, inclusief de aansluiting op het Leidse lokale wegennet bij Ter Wadding, ontwikkeld."

- Bladzijde 2, paragraaf 3 (Analyse en beoordeling van MKBA en NEN):

* In de vierde regel staat: "Op basis hiervan zijn wijfels gerezen (...)". Gelet op de rapporten die aan ons zijn uitgebracht, willen wij daar graag de woorden "zeer grote" of "ernstige" aan willen toevoegen, dat wil zeggen dat de zin luidt: "Op basis hiervan zijn zeer grote twijfels gerezen (...)" of: "Op basis hiervan zijn ernstige twijfels gerezen (...)".

- Bladzijde 3, paragraaf 3 (Analyse en beoordeling van MKBA en NEN):

* Eerste alinea. In de zin in de eerste regel: "De notitie-NEN blijkt onvolledig en daardoor op onderdelen onjuist", moet het woordje "daardoor" worden geschrapt. De notitie is immers niet alleen onjuist doordat ze onvolledig is.

* Tweede alinea. De zin die begint in de eerste regel "Daarmee ontbreekt een goede referentie voor de nieuwe varianten (...)", zou als volgt moeten worden gewijzigd: "Daarmee ontbreekt de noodzakelijke referentie (...)".

- Bladzijde 3, paragraaf 4 (Ons standpunt en voorstel):

* Tweede alinea onder punt 1, regel 5. In de zin: "(...) met een nieuwe aansluiting op de A4 een denkbare oplossingsrichting (...)", kan het woordje "denkbare" vervallen.

* Tweede alinea onder punt 1, regel 7. De zin: "Dit onderzoek zou ons inziens moeten gebeuren in het kader van de voor de hand liggende verbetering (...)" zouden wij graag als volgt gewijzigd zien: "Dit onderzoek zou ons inziens moeten gebeuren in het kader van de noodzakelijke verbetering (...)".

- Bladzijde 4, paragraaf 4.2 (Ons standpunt en voorstel):

* Eerste alinea, vierde regel. Hier kunnen de woorden "voor het Voorschotense deel" worden geschrapt.

* Onder punt 3, regel 7, zou het woord "ondergronds" moeten worden vervangen door "geboord". Daarmee geven wij aan dat de tunnel niet alleen ondergronds moet worden aangelegd, maar ook geboord moet worden.

* Onder punt 3, in regel 10, wordt gesteld dat "last en hinder voor betrokken bewoners wordt voorkomen." Dit kan korter door de zin te beëindigen achter het woordje "behouden".

- Bladzijde 4, Paragraaf Tenslotte:

* In de eerste zin moet het woordje "erop" worden toegevoegd, zodat de zin begint met: "Wij vertrouwen erop dat (...)".

De heer **Middelburg**: Voorzitter. Ik deel maar zelden complimenten uit, en als ik dat al doe, doe ik dat niet in het openbaar. Ik wil hier vanavond een uitzondering op maken, omdat er zo veel complimenten te geven zijn. De afgelopen weken en zelfs maanden hebben het college, het ambtelijk apparaat, mijn collega-raadsleden en veel inwoners van ons dorp veel inzet en betrokkenheid getoond. Het college, het ambtelijk apparaat en enkele collega-raadsleden hebben op soms de meest onmogelijke tijden veel uren aan dit onderwerp besteed. Ik moet bekennen dat ik op werkelijk onredelijke uren leden van het college en ambtenaren heb lastig gevallen met vragen. Daar werd altijd prompt en beleefd op gereageerd met de nodige informatie en ondersteuning. Dat verheugt mij, want ik denk dat wij de komende tijd alert moeten blijven op dit dossier. Ik ben blij dat een aantal prominente sprekers ook vanavond weer aanwezig is, want wij zullen hun ondersteuning nog nodig hebben. Wij kunnen dit niet alleen. Alle partijen proberen bij de Staten, de Tweede Kamer en sommigen zelfs bij bewindslieden gehoor te vinden om een en ander gedaan te krijgen, of, beter gezegd, niet gedaan te krijgen. Laten wij proberen dit vol te houden.

De voorliggende ontwerpbrief is een voorbeeld van die samenwerking en wat wij daarmee kunnen bereiken. De brief is in samenspraak met de inwoners tot stand gekomen. Na de eerste consultatieronde is de veelgehoorde suggestie om bijvoorbeeld een bureau als TNO in te schakelen, prompt opgevolgd. Dan blijkt hoe snel schakelen tot resultaten kan leiden. Wij hebben nu een onafhankelijke me-

ning van een gerenommeerd instituut, hoewel er in het land politici zijn die menen dat zij meer verstand van zaken hebben dan de verkeersdeskundigen van TNO. Ik deel die mening niet. Als ik moet kiezen tussen TNO vertrouwen of een politicus, vertin als politicus, wie ik moet vertrouwen. De mening van TNO is belangrijk voor Voorschoten, want ik denk dat deze brief toch een stuk sterker is dankzij de toevoeging dat TNO het met ons eens is dat de MKBA niet voldoet. Dit is sterker dan alleen de opmerking dat de fracties in de gemeenteraad van Voorschoten vinden dat de MKBA niet voldoet.

De brief is er gekomen dankzij veel werk en ondanks strubbelingen als gevolg van de hoeveelheid werk en de beperkte tijd daarvoor. Na afloop van de bijeenkomst afgelopen maandag waarin een aantal inwoners nog goede suggesties heeft gedaan, hebben het college, het ambtelijk apparaat en mijn collega-raadsleden snel de opzet aangepast, zodat de brief nog meer in lijn kwam met wat onze inwoners willen. Het is en blijft zeker op dit dossier belangrijk dat het bestuur en de inwoners van Voorschoten naast elkaar staan.

Dit neemt niet weg dat wij toch nog een wijziging willen voorstellen. Op een aantal plaatsen in de brief wordt gesproken over “ondergronds” of een “tunnel”. Wij zouden dit graag vervangen door “geboord” of een “geboorde tunnel” Dit geldt voor paragraaf 2.2, 4.2, en 4.3. Zo kunnen wij slopen en het in situ aanleggen van de weg voorkomen. Dit zou ons dorp ook onredelijk en onacceptabel aantasten.

De heer **Maat**: Voorzitter. Nadat wij in 2007 een jaar lang zeer intensief hebben gediscussieerd over de RijnlandRoute, heeft de fractie van GroenLinks op 1 januari van dit jaar maar eens op papier gezet hoe zij hierover denkt. Dit heeft geleid tot de mooie geïllustreerde nota: RijnlandRoute, Ga toch fietsen. Wij gaan ervan uit dat met deze nota is aangetoond dat de weg niet nodig is en dat er alternatieven zijn. De conclusie in de conceptbrief van het college dat nut en noodzaak onvoldoende zijn aangetoond, is wat ons betreft een voorzichtige weergave van de werkelijkheid. Als wij het voor het zeggen zou hebben, was het daarbij gebleven. Voor ons was één regeltje genoeg geweest. De werkelijkheid is natuurlijk anders, en er zijn andere spelers in het spel. Onze vrienden in Leiden denken hier anders over, en de regio en de provincie ontwikkelen allerlei plannen. Daardoor is het noodzakelijk om een uitgebreide brief aan de provincie te sturen waarin duidelijk uiteen wordt gezet hoe Voorschoten hierover denkt.

Ik ben blij dat de leden van de VVD-fractie nog eens zo scherp naar de brief hebben gekeken en verbeteringen hebben voorgesteld. De heer Middelburg onderstreept dit nog eens door duidelijk te stellen dat als er onverhoopt toch nieuwe infrastructuur wordt aangelegd die ten koste gaat van natuur, die in ieder geval zal moeten worden geboord. Dit is een belangrijke aanvulling, omdat de definitie van ondergronds maar betrekkelijk is. Je kunt eigenlijk over alles wel een laagje grond storten en dan zeggen dat het onder de grond is, maar als er wordt gesproken over een geboorde tunnel, weet iedereen waar het over gaat. Natuurlijk, een geboorde tunnel is duur, maar bij de aanleg van infrastructuur in het stedelijk gebied ontkom je niet aan dure oplossingen. Eigenlijk zijn er geen goedkope oplossingen. Zelfs al zou je dat als bestuurder willen, dan nog zal de bevolking in verzet komen, wat op zijn minst zal leiden tot jarenlange vertragingen en juridische procedures. Dat is waarschijnlijk nog duurder dan direct kiezen voor een goede inpassing.

Zoals gezegd: wij zien de weg helemaal niet zitten en hebben dit naar onze mening ook aangetoond. Wij zullen onze mooie nota ook zeker aan de provincie sturen, opdat men daar nog eens kan nadenken over onze argumenten.

Wij steunen het voorstel voor de brief met de voorgestelde aanpassingen en verbetering. Ik heb nog wel moeite met de lijst van knelpunten bij de brief. In het tweede knelpunt is tussen de regels door te lezen dat de N206 ter hoogte van Valkenburg zo snel mogelijk moet worden verdubbeld. Er zijn inderdaad capaciteitsproblemen op die weg, maar wij moeten wel nadenken over de vraag hoe dat komt. Ik heb al eerder gezegd: Katwijk spoort niet. Katwijk is een van de grootste gemeenten in Nederland

die geen aansluitingen hebben op openbaar vervoer per rail. Het is dan logisch dat je heel veel auto-verkeer aantreft op de weg die overigens nog maar betrekkelijk kort bestaat. Ik kan me nog goed herinneren dat al het verkeer zich door Valkenburg en Rijnsburg heen wurmde. De Tjalmaweg is betrekkelijk nieuw en zou nu alweer onvoldoende capaciteit hebben. Als je niet spoort, moet alles per auto en om dan maar de conclusie te trekken dat de capaciteit onvoldoende is, vind ik discutabel. Heel veel opstoppingen ontstaan bij de knoop Leiden-West waar het verkeer niet kan doorrijden. Je kunt je dan ook afvragen of het echt een kwestie van capaciteit is, dan wel of andere maatregelen nodig zijn. De verdubbeling van de weg daar heeft niet alleen negatieve gevolgen voor natuur en milieu, want er liggen ook woonwijken en scholen naast de weg. Ik zou het vervelend vinden als Voorschoten dan zou zeggen: lossen jullie dat knelpunt maar op. Ik kan vermoeden hoe de bewoners van Valkenburg, inmiddels opgeslokt door Katwijk, daarover zullen denken. Ik ben niet gelukkig met dit knelpunt.

Abusievelijk werd gedacht dat ik ook moeite heb met punt 6, maar mijn bezwaar geldt knelpunt 5. Hoewel de opmerking interessant is en de vergelijkingen relevant zijn, is de Willem de Zwijgerlaan natuurlijk geen knelpunt in de N206. De weg ligt daar een heel eind vandaan.

Ik ben dus niet gelukkig met de bijlage bij de brief, maar het is een kniesoor die daarop let. Met de opmerkingen die ik erbij heb gemaakt, moet het maar zo. De essentie van de brief is dat Voorschoten de nodige kanttekeningen maakt bij de huidige plannen. Ik hoop dat dit duidelijk overkomt in Den Haag.

De heer **Blommers**: Voorzitter. Wij hebben de brief en het dossier afgelopen maandag uitvoerig besproken tijdens een commissievergadering. Ik heb de manier waarop dit gebeurde en de inspraak van het publiek als zeer waardevol ervaren. Dit is echt een aanvulling op de behandeling van de brief in de raad. Ik wil nog terugkomen op de punten die ik maandag ook heb aangevoerd.

De conceptbrief is een goed resultaat van de gezamenlijke inspanning van de fracties. Dit heeft een aantal positieve resultaten opgeleverd. De formulering van de MER-procedure is aangepast, misschien niet zo scherp als ik wel zou willen, maar ik vind deze tekst acceptabel. Verder vind ik het belangrijk dat nu duidelijk is gesteld dat een ingrijpende opwaardering van de N206 moet worden onderzocht. Ik ben zeer tevreden over deze punten.

De toonzetting van de brief is nog steeds mild, maar hij is een stuk assertiever dan de oorspronkelijke brief. Dit gaat ook in de goede richting.

Ik heb wel problemen met wat ik afgelopen maandag de “als/dan-redenering” heb genoemd. Je ziet dat wij op een hellend vlak dreigen af te stevenen. Meedenken en meepraten is prima, maar wij moeten vasthouden aan de uitgangspunten die wij oorspronkelijk in de raad hebben geformuleerd, want die waren heel duidelijk. Tekstuele aanpassingen als “geboord” dragen hiertoe bij. Ook andere aanpassingen in de tekst die de heer Koek heeft voorgelezen, ondersteun ik van harte. Als wij de brief op die manier aanpassen, wordt de “als/dan-redenering” acceptabel. Het moeilijke van die redenering is, dat niet duidelijk is wat wij precies bedoelen, met name als wij spreken over ondergronds. Bedoelen wij dan geboord of een tunnelbak, en waar ligt de grens van wat wij acceptabel vinden? Ik denk dat de raad heel duidelijk een grens heeft gesteld, en die moet ook uit de tekst blijken.

Het andere hellend vlak de discussie over de aansluitpunten. Een van de waardevolle aspecten van het Korte Vliettracé is dat er aansluitingen op het Leidse wegennet mogelijk zijn. Door de aanpassingen die de heer Koek heeft voorgesteld, halen wij de twijfel op dit punt uit de brief.

Als ik het samenvat, zijn twee van de drie bezwaren die ik maandag naar voren heb gebracht, opgelost als wij de brief zo aanpassen als de heer Koek heeft voorgesteld.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

Wethouder **Horlings**: Voorzitter. Ik stel vast dat wij nu een bijzonder moment hebben bereikt in de al jaren voortdurende discussie over de RijnlandRoute. Wij hebben al vaker een belangrijke fase bereikt waarin de raad een besluit moest nemen, maar vandaag is het een bijzonder moment omdat wij een standpunt van de gemeente Voorschoten bepalen, in die zin dat wij een advies geven aan de provincie die een standpunt zal innemen. Daar worden immers de besluiten genomen. Het gaat dus vandaag niet alleen over de vraag hoe wij onze besluiten ervaren, maar ook hoe anderen daar tegenaan kijken en wat zij ermee doen. In de bijdragen van de raad werd onderstreept dat het belangrijk is dat wij deelgenoot zijn in de discussie en een relevante inbreng hebben in de discussie op andere plaatsen. Dit is heel bijzonder en bepaalt ook onze discussie. Mevrouw Tjalma heeft dit nog eens onder woorden gebracht met haar opmerking over de twee sporen. Enerzijds hebben wij onze eigen opvatting, maar anderzijds moeten wij blijven meepraten, ook als anderen aan de knoppen draaien en wij alleen kunnen proberen om daar invloed op uit te oefenen.

Ik dank de leden voor de woorden van waardering over het verloop van het proces. Het college deelt die waardering. Wij kijken met plezier terug op de interactieve werkwijze in dit proces, de inspraakavond in januari in de kantine van Voorschoten '97 en de bijzondere commissievergadering van afgelopen maandag. Dit geldt ook voor de blijken van betrokkenheid van de bevolking in de vorm van brieven en e-mailberichten. Wij zijn verder dankbaar voor de vruchtbare samenwerking met de raad bij de totstandkoming van de besluitvorming van vanavond. Wij kijken terug op een goede inhoudelijke discussie.

Ondanks alle voorbereidingen zijn er nog enige verbeteringen voorgesteld. Ik zal ze nalopen, en begin dan met de punten die het college aan de raad zou willen ontraden. Daarna kom ik op een lange lijst van opmerkingen waar wij mee kunnen leven of die in onze ogen een prima verbetering of verheldering van de tekst opleveren.

Er is voorgesteld om in de formuleringen over een ondergronds tracé de woorden "in Voorschoten" te schrappen. Als wij dat doen, betekent dit dat wij voor het hele tracé over een ondergrondse weg praten, dus van Katwijk tot aan de A4. Dat is immers de reikwijdte van de discussie over de RijnlandRoute. Wij vinden dit niet verstandig, ook al omdat dit niet op alle plaatsen noodzakelijk is. Daarmee dienen wij de discussie dus niet. De overweging om de woorden "in Voorschoten" te schrappen zou kunnen zijn, dat wij niet de indruk willen wekken dat wij alleen aandacht hebben voor Voorschoten en dat wat buiten de gemeentegrenzen ligt, voor ons niet belangrijk is. Ik denk dat wij er voldoende blijk van geven dat onze blik verder gaat dan de paaltjes die het grondgebied van Voorschoten markeren, bijvoorbeeld in de teksten waarin wij het belang van de Ommedijkse Polder, de Papenwegse Polder en Maaldrift uitspreken.

Ook ontraden wij het voorstel om het woord "ondergronds" op alle plaatsen te vervangen door het woord "geboord". Wij vinden het wel verstandig om te spreken over "ondergronds met een voorkeur voor geboord". In die zin is het ook min of meer verwoord door de Stuurgroep RijnlandRoute en door de gedeputeerde in diens brief. Als wij ervoor kiezen dat alleen een geboorde weg voor ons acceptabel is, vrees ik dat wij onze hand overspelen en dat wij bijgevolg krijgen wat wij helemaal niet willen hebben, namelijk geen ondergrondse oplossing.

Wij hebben in het verleden altijd het criterium gehanteerd: niet horen, niet zien, niet ruiken. Wij weten allemaal dat daar beleidsmatige overwegingen bij horen, dat wil zeggen dat wij geen last willen hebben van geluidsoverlast, slechte luchtkwaliteit en een slechte oversteekbaarheid. Het voorkomen van een barrièrewerking is ook gediend met een gebouwde tunnel. Natuurlijk geven wij de voorkeur aan een geboorde tunnel, ook omdat daarmee de overlast tijdens de bouw gering is, maar wij moeten ervoor oppassen dat wij niet overvragen. Door dit als enige acceptabele uitkomst te benoemen, zouden wij niet tevreden kunnen zijn met een oplossing die ook aansluit op wat wij in het verleden hebben bepleit.

Ik zal nu de overige punten langslopen. Ik begin bij paragraaf 2, uitgangspunt 3, waarin wordt gesteld dat eventuele aansluitpunten voor het lokale verkeersnetwerk van Leiden moeten voldoen aan dezelfde voorwaarden als wij stellen aan het hoofdtracé. De VVD-fractie heeft voorgesteld om dit punt te schrappen. Wij menen dat dit niet verstandig is zolang wij niet weten over welk tracé wij spreken, maar wij wel weten dat er aansluitpunten voor Leiden in discussie zijn. Het lijkt ons dan verstandig om aan te geven dat ook voor die aansluitpunten kwaliteitseisen moeten gelden. In paragraaf 4, punt 2 over het Korte Vliettracé is weliswaar sprake van een aansluiting voor het Leidse wegennet, maar dit is dan beperkt tot het Korte Vliettracé. Wij vinden het niet verstandig om alleen daar in termen van kwaliteit over de aansluitingen te spreken. Wij ontraden dus het schrappen van uitgangspunt 3.

De aanpassing van het vierde uitgangspunt van paragraaf 2 (“Om sluipverkeer tegen te gaan, is een aansluiting van het lokale wegennetwerk van Voorschoten op de RijnlandRoute ongewenst”) leidt naar onze mening tot een verheldering van de tekst. Wij adviseren de raad om die wijziging over te nemen.

De toevoeging in de laatste alinea van paragraaf 2 (“Vanuit deze uitgangspunten en randvoorwaarden hebben wij het Korte Vliettracé, inclusief de aansluiting op het Leidse lokale wegennet bij Ter Wadding, ontwikkeld.”) duidt inderdaad op één van de voordelen die dit tracé mede aantrekkelijk maken. Er is niets op tegen om dit nogmaals in de tekst te benadrukken.

Wij scharen ons achter de suggestie om in paragraaf 3 te spreken over ernstige twijfel, want wij hadden inderdaad ernstige twijfel. Het weglaten van het woord “daardoor” in de derde alinea van paragraaf 3 is een tekstueel correcte weergave, en daarin volgen wij de raad. Het voorstel om in de volgende alinea van deze paragraaf te spreken over een “noodzakelijke” in plaats van over een “goede” referentie, is volgens ons een prima verwoording. Ook het voorstel om in de tweede alinea van paragraaf 4 het woordje “denkbare” weg te laten, vinden wij prima, want dat woordje voegt niets toe.

De heer Koek heeft voorgesteld om in diezelfde alinea de formulering “de voor de hand liggende verbetering” te veranderen in “de noodzakelijke verbetering”. Naar onze mening spreekt uit beide formuleringen de stellige wens dat er verbeteringen en aanpassingen worden aangebracht. De formulering “voor de hand liggend” is echter net iets luchtiger, en heeft daarom onze voorkeur.

Wij zijn zelf nog gestuit op het woordje “echter” in de eerste zin van paragraaf 4.2 dat ten onrechte een tegenstelling suggereert tussen de eerste en de tweede regel. Het kan naar onze mening worden geschrapt.

Wij begrijpen niet zo goed wat de ratio is voor de suggestie om in paragraaf 4.3 de toevoeging “en last en hinder voor betrokken bewoners worden voorkomen” te schrappen. Wij geven nu aan dat het ons niet alleen gaat om het gebied, om de fysieke situatie, maar ook om de mensen die daar wonen. Waarom wij hinder en last voor mensen niet zouden mogen benoemen, is ons niet helemaal duidelijk. Wij raden daarom aan om dit tekstdeel te laten staan.

De toevoeging “erop” in de eerste zin van de paragraaf Tenslotte is een tekstuele verbetering waar ik geen woorden aan vuil zal maken.

Het amendement van de CDA-fractie is een invulling van op z'n minst een discussie, en geeft in ieder geval criteria aan. Wij vinden dit waardevol. Ik merk op dat het begrip “duurder” uiteraard een kwestie van afweging is tussen kosten en kwaliteit. Soms is het betere ook iets meer waard. Als wij in die zin het begrip “duurder” lezen, kunnen wij daarmee wel uit de voeten. Wij vinden dit een zinvolle tekstuele verbetering.

Mevrouw **Tjalma-den Oudsten**: Voorzitter. Het wordt hier en daar een woordenspel. Bij het schrappen en toevoegen van woorden moet je altijd goed nadenken over de vraag wat je doet. Ik meen dat er

vanavond nog een aantal zinvolle veranderingen en aanvullingen zijn voorgesteld. Wij moeten goed kijken naar de functie van deze brief. Ik heb in eerste instantie al gezegd dat wij moeten uitstralen dat wij coöperatief zijn en dat wij willen meedelen. Wij moeten daarnaast ook scherp ons eigen standpunt neerzetten. Deze brief gaat nu eerst naar GS. In de tussentijd wordt er onderhandeld en zal er weer gesproken worden. Wij weten dat een aantal zaken, zoals de aansluitingen op het wegennet van Leiden of het uiteindelijke tracé, nog in beweging zijn. Daarom moeten wij duidelijk zijn en niet al bij voorbaat een slag om de arm houden. Wij stemmen in met de voorgestelde wijzigingen.

De **voorzitter**: U heeft een amendement ingediend. De wethouder heeft gezegd dat hij zich daarin kan vinden. Mag ik dan concluderen dat u dit amendement niet in stemming brengt?

Mevrouw **Tjalma-den Oudsten**: Ja.

De heer **Rosier**: Voorzitter. Mag mijn fractie vijf minuten om even na te denken? Er zijn wat twijfelpunten over onze voorstellen, en wij willen even gelegenheid om na te denken over de vraag hoe wij daarmee omgaan.

De heer **Koek**: Nu de wethouder wijzigingen op essentiële punten heeft ontraden, zouden wij graag in een korte schorsing vaststellen of wij dit advies ter harte nemen, of dat wij vasthouden aan onze voorstellen.

De **voorzitter**: Na de reactie van de andere fracties zal ik de vergadering schorsen.

De heer **Middelburg**: Voorzitter. Het college heeft een aantal voorstellen van de raad onderschreven. Daar zal ik het niet over hebben, althans niet anders dan dat wij achter die voorstellen staan. De punten die de wethouder heeft ontraden, kunnen wij naar mijn mening toch wel doorvoeren. Het lijkt mij nuttiger om nu duidelijk te stellen wat wij willen, dan dit helemaal niet aan te geven. Als wij straks als wraakactie voor het woord “geboord” in een brief aan gedeputeerde staten een weg krijgen die niet wordt ingepast volgens de MER-normen, heb ik grotere zorgen aan mijn hoofd dan alleen deze weg. Dat zou toch wel een heel vreemde gang van zaken zijn. Ik begrijp het argument dat wij onze hand niet moeten overspelen, maar ik ben niet van mening dat wij te ver gaan als wij het standpunt van Voorschoten toelichten, want dat is toch wat wij met deze brief beogen. Als GS vervolgens tot de conclusie komt dat Voorschoten iets wil dat zij niet kunnen delen, denk ik niet dat die conclusie de ene of juist de andere kant opvalt doordat wij helder hebben gesteld wat wij willen of dat juist hebben verheld. Ik ben er dus voor om het helder te stellen.

Concreet betekent dit: laten wij het houden bij een geboorde aanleg. Daarmee kan uitgangspunt 3 van paragraaf 2 alsnog vervallen, omdat bij een geboorde aanleg geen aansluitpunten mogelijk zijn. Wij houden vast aan de voorgestelde wijzigingen.

De heer **Maat**: Voorzitter. Ik meen dat de heer Middelburg het treffend heeft verwoord. Natuurlijk moet je je afvragen wat haalbaar is in een onderhandelingsproces, maar een gemeenteraad is in de eerste plaats een volksvertegenwoordiging. Als een gemeenteraad zich al censureert in wat hij eigenlijk vindt, vrees ik dat er een ernstige kloof met de burger ontstaat. Ik kan mij voorstellen dat een bestuurder nadenkt over de effecten van een standpunt en over de vraag wat haalbaar is, maar ik denk dat wij op dit moment duidelijk moeten formuleren welke uitgangspunten Voorschoten heeft gekozen. Het is aan de provincie om zo'n advies al dan niet over te nemen. Als de conclusie is dat dit absoluut onbetaalbaar is, dan horen wij dat wel. Ik kan mij niet voorstellen dat het schadelijk zou zijn om te zeggen wat je wilt.

De heer **Blommers**: Voorzitter. Het college heeft op drie belangrijke punten de tekstuele wijzigingen ontraden: de term “in Voorschoten” schrappen, de term “geboord” en de passage over de aansluitingen. Ik ben het met de vorige twee sprekers eens dat wij maar beter heel duidelijk kunnen zijn over

“geboord” en de aansluitingen. Ik ben het echter met de wethouder eens dat er bij het schrappen van de woorden “in Voorschoten” duidelijk moet worden aangegeven over welk deel van de Rijnland-Route wij dan praten. Misschien kunnen wij “in Voorschoten” vervangen door een formulering als: “het stukje RijnlandRoute tussen A4 en A44” of “de verbindingsroute tussen A4 en A44”. Zo wordt het westelijk deel van de RijnlandRoute hiervan losgemaakt.

De overige voorgestelde aanpassingen van de tekst steun ik.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De heer **Koek**: Voorzitter. Wij hebben met name gekeken naar de stukken waarover eventueel onenigheid zou kunnen ontstaan. Ik stel met tevredenheid vast dat de fracties met veel aanpassingen akkoord gaan, zodat wij het concept als een gezamenlijke brief van de raad kunnen vaststellen. Ik wil dit nog eens benadrukken: het is geen brief van een fractie of enkele fracties van de raad, maar van de hele raad. Ik wil voor alle duidelijkheid de punten nog eens nalopen en daarbij aangeven waarmee wij akkoord gaan en van welke punten wij zeggen: "als dat een betere aanpassing is, kunnen wij daarmee leven".

De **voorzitter**: Het is duidelijk over welke punten overeenstemming bestaat. Daar komen wij bij de besluitvorming op terug. Op drie punten bestond nog enig verschil van mening. Ik stel voor dat wij de discussie nu daarop richten.

De heer **Koek**: Prima. Wij hebben voorgesteld om paragraaf 2.2 zodanig te wijzigen dat er in plaats van “een ondergrondse aanleg” wordt gesproken over “een geboorde aanleg”. De heer Blommers heeft hiervoor een oplossing voorgesteld, namelijk door het traject te benoemen. Dan zou de tekst bijvoorbeeld kunnen luiden: “een geboorde aanleg tussen de A4 en A44”. Daarmee wordt duidelijk op welk stuk van de route dit uitgangspunt betrekking heeft.

De griffier heeft snel moeten werken en heeft per ongeluk in het uitgangspunt “Om sluipverkeer tegen te gaan, is een aansluiting van het lokale wegennetwerk van Voorschoten op de RijnlandRoute ongewenst”, het woordje “van” geschrapt. Bovendien heeft hij de laatste zin in de laatste alinea van paragraaf 2 laten staan, terwijl het onze opzet is dat de zin na het woordje “ontwikkeld” eindigt.

De wethouder heeft bezwaar tegen de wijziging die wij hebben voorgesteld voor paragraaf 4.1, namelijk dat de woorden “voor de hand liggende” worden vervangen door “noodzakelijke”. Wij houden vast aan ons voorstel, omdat de formulering “noodzakelijke” net iets stelliger klinkt.

Wij hebben verder voorgesteld om paragraaf 4.3 regel 10 te beëindigen achter het woordje “behouden”, dat wil zeggen dat de woorden “en last en hinder voor betrokken bewoners wordt voorkomen” worden geschrapt, omdat in de zinnen daarvoor al wordt gesproken over het gebied. Op die manier wordt de zin niet overbodig lang. De andere fracties hebben zich niet uitgesproken over deze wijziging. Misschien kunnen zij aangeven of zij de mening van de wethouder delen dat het beter is om de oorspronkelijke formulering te handhaven. Wij vinden het niet nodig, maar zullen hier geen punt van maken.

Voor het overige wil ik benadrukken dat wij het voorstel van de fractie van de PvdA onderschrijven dat door de hele brief heen de term “geboord” wordt gebruikt.

De **voorzitter**: Het is mij gebleken dat het college behoefte heeft aan een korte schorsing om zich te beraden.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Dames en heren. Om te beginnen bied ik u namens het college en de fractievoorzitters onze excuses aan omdat de schorsing is uitgelopen. Aan de andere kant is dit onderwerp belangrijk genoeg.

CONCEPT

De heer **Rondagh**: Voorzitter. Ik ben erg ongelukkig met de procedure die nu is gevolgd. Dit is een openbare raadsvergadering waarin wij met elkaar over een belangrijk onderwerp praten. Het kan zijn dat het college tijd nodig heeft voor beraad, maar als dan vervolgens de fractievoorzitters worden uitgenodigd om hieraan deel te nemen en de schorsing die volgens de voorzitter 380 seconden zou duren, uitloopt naar bijna 38 minuten, vraag ik mij af wat dit betekent voor het openbare karakter van deze vergadering. Wij weten immers niet wat er is besproken. Ik vind dit een onjuiste gang van zaken. Misschien is dit mijn persoonlijke mening (ik kijk even rond of die gedeeld wordt) maar dit moest mij wel van het hart.

De **voorzitter**: Iedereen mag hier natuurlijk het zijne of hare over zeggen. Wat zojuist is besproken, zal nu in de openbaarheid aan de orde worden gesteld. Er is geen sprake van geheime punten of dubbele agenda's. Het kan soms in het belang van de gemeente nodig zijn om posities te bespreken en na te gaan, of je met elkaar bepaalde oplossingen kunt bereiken. Die oplossingen en de argumenten ervoor komen nu voluit in de openbare vergadering aan de orde. Ik wijs erop dat iedere fractie ook haar eigen vergadering heeft; wij hebben allemaal zo onze overleggen. Soms is het goed om even elkaar de nieren te proeven en af te stemmen. Ik ben het echter volstrekt met u eens dat de oplossingen en argumenten in het openbaar moeten worden besproken. Dat is evident.

De heer **Rondagh**: Dit bevredigt mij niet helemaal.

De **voorzitter**: Maar wel een beetje, begrijp ik?

De heer **Rondagh**: Ik zeg dit alleen maar uit vriendelijkheid.

De **voorzitter**: Dat siert u.

De heer **Rondagh**: Wij spreken nu over een brief van de raad. Wij hebben daar in twee rondes over gesproken, en ik meende dat er unanimititeit was over alle voorstellen. Dan vraag ik me af welke rol het college nog heeft en waarom het hier tegenin zou gaan. De raad beslist; dankzij het dualisme kan hij dat doen. De voorzitter van de raad kan dan naar mijn mening niet anders doen dan accepteren wat de raad heeft voorgesteld.

De **voorzitter**: De raad heeft in twee rondes gediscussieerd. Er tekenden zich, al dan niet unaniem, bepaalde lijnen af. Ik zit hier nu als voorzitter van de raad, maar als mij dan gewordt dat het college er behoefte aan heeft om daarover een aantal opmerkingen te maken en de raad als het ware een spiegel voor te houden, lijkt het mij bestuurlijk elegant dat het college daarvoor de ruimte krijgt. Het leek verstandig om dit even in de kamer van B&W te doen, maar nogmaals: alles dat gezegd is, kan hier worden herhaald. Het is evident: het is uw brief. De raad beslist daarover, maar als het college de raad een aantal overwegingen wil meegeven, is het goed om daar ruimte voor te bieden. Het besluit wordt in deze raadzaal genomen. Het college beseft heel goed dat wij nu spreken over een brief van de raad, maar dit laat onverlet dat het de plicht van het college is om op relevante aspecten te wijzen. Dat is nu gebeurd.

De heer **Rondagh**: Ik ben het woord voor woord met u eens, maar nadat het college zich beraden had, had het hier meteen kunnen terugkomen en in aanwezigheid van de voltallige raad kunnen vertellen wat het van de verschillende voorstellen vindt. Ik zie niet eerst waarom er dan eerst 38 minuten met de fractievoorzitters moet worden gesproken, waarna dit gesprek hier gefilterd wordt doorgegeven aan de hele raad.

De **voorzitter**: Het is goed dat wij dit ordedebat hebben gevoerd, maar ik wil nu overgaan naar de brief. Wij zullen de lijnen samenvatten. De fractievoorzitters hebben voorgesteld dat wij vanavond de tekst van de brief vaststellen. Voor de punten en conclusies zullen het college en het ambtelijk apparaat zorgen. Ik stel voor om de brief nog eens langs te lopen.

Ik stel vast dat de eerste bladzijde ongewijzigd kan worden vastgesteld.

Op blz. 2 vormde het uitgangspunt 3 van paragraaf 2 ("Eventuele aansluitpunten voor het lokale verkeersnetwerk van Leiden moeten voldoen aan dezelfde voorwaarden als die wij stellen aan het hoofdtracé") een punt van discussie, mede in relatie tot de stelling dat alleen een geboorde tunnel aanvaardbaar en denkbaar zou zijn. De vraag is waarom alleen een geboorde tunnel aanvaardbaar zou zijn, daar waar Voorschoten altijd heeft gezegd dat het uiteindelijk gaat om: niet horen, niet zien, niet ruiken. Een gebouwde tunnel voldoet ook aan deze criteria die de raad eerder heeft gesteld. De wethouder heeft al gewaarschuwd voor het risico van overvragen waardoor Voorschoten niet meer naar behoren kan functioneren aan de onderhandelingstafel. Dit is een duivels dilemma tussen de uitspraak "eigenlijk willen wij alleen geboord, punt uit", en de wetenschap dat Voorschoten dan geïsoleerd komt te staan en dat regio en provincie zullen stellen "Voorschoten is ook nooit tevreden, want het is zelfs niet tevreden met een gebouwde tunnel, wat moeten wij nu met Voorschoten?". Wij hebben nagedacht over de vraag hoe wij uit dit duivelse dilemma kunnen geraken. Wij denken dit te kunnen doen door aan te geven dat Voorschoten van mening is dat de aanwezige verkeersknelpunten door de upgrading van de N206 kunnen worden opgelost. Dat is één. Als dit onverhoopt niet mogelijk blijkt te zijn, kiest Voorschoten voor een ondergrondse oplossing, dat wil zeggen voor een tunnel onder maaiveld. Die tunnel onder maaiveld kan op twee manieren worden aangelegd: gebouwd of geboord. Wij kunnen uitspreken dat een geboorde tunnel voor ons het uitgangspunt is. Dit uitgangspunt delen wij dan met de Stuurgroep RijnlandRoute en met gedeputeerde Veldhuizen, want zij hebben al gezegd dat er een duidelijke voorkeur is voor een geboorde tunnel. Voorschoten kan dus uitspreken: dit is onze lijn, wij kiezen voor ondergronds, primair geboord, in overeenstemming met uitspraken van de Stuurgroep RijnlandRoute en de gedeputeerde. Indien om wat voor reden dan ook een geboorde tunnel onmogelijk blijkt te zijn, kunnen wij in ieder geval nog terugvallen op een gebouwde tunnel.

Daarnaast kiezen wij, als wij spreken over ondergronds, primair voor het Korte Vliettracé. Daar hebben wij ons steeds sterk voor gemaakt en dat vinden wij nog steeds de beste optie. Ook voor de aanpakking aan het Leidse wegenverkeersnet biedt het Korte Vliettracé de beste oplossing, bij de Grote Vink. Als het Korte Vliettracé niet mogelijk blijkt te zijn, is de tweede optie: rijksweg-11 ondergronds, bij voorkeur geboord.

Wij hebben zojuist geconcludeerd dat wij zo het standpunt van Voorschoten kunnen bepalen en zo kunnen proberen te ontkomen aan het duivelse dilemma. Als de raad zich hierin kan vinden, zal het college ervoor zorgen dat dit helder op papier komt te staan. Ik stel voor dat wij eerst de overige punten langslopen, en dan hierop terugkomen.

Het voorstel van de VVD-fractie voor de formulering van paragraaf 2.4 over het sluipverkeer wordt overgenomen.

In de eerste alinea van paragraaf 3 zal worden gesproken over "ernstige twijfels".

In de derde alinea van paragraaf 3 zal het woordje "daardoor" worden geschrapt.

In de vierde alinea van paragraaf 3 wordt "een goede referentie" vervangen door "een noodzakelijke referentie".

In de tweede alinea van paragraaf 3 wordt het woordje "denkbare" geschrapt.

Het is de vraag of in dezelfde alinea moet worden gesproken over “een voor de hand liggende verbetering” of “een noodzakelijke verbetering”. Ik begrijp dat de raad de voorkeur geeft aan “noodzakelijke”. Dan zal de formulering zo worden aangepast.

CONCEPT

In de tweede zin van paragraaf 4.2. zal het woordje “echter” worden geschrapt.

Het is de vraag hoe de woorden “voor het Voorschotense deel” in diezelfde alinea zodanig kunnen worden geformuleerd, dat duidelijk is dat het begrip “ondergronds” betrekking heeft op Voorschoten. Anderzijds mogen wij de belangen van de Stevenshof en de Ommedijkse en Papenwegse Polder niet uit het oog verliezen. Wij mogen niet de indruk wekken dat de hele RijnlandRoute ondergronds moet worden aangelegd. Wij moeten in ieder geval een koppeling maken met ons eigen grondgebied.

Een punt van aandacht is nog de opmerking in paragraaf 4.3 dat last en hinder voor de betrokken bewoners worden voorkomen. Onze gedachte is dat wij praten over het belang van gebieden, de ecologische en natuurwaarden, maar natuurlijk ook over het belang van mensen. Daarom zijn wij van mening dat wij moeten schrijven dat wij voor de mensen en het gebied iets willen bereiken. Het zou jammer zijn om de mensen te schrappen. Ik stel vast dat de oorspronkelijke formulering wordt gehandhaafd.

Er is natuurlijk geen bezwaar tegen om het woordje “echter” toe te voegen aan de eerste zin van de paragraaf Tenslotte.

Dit is de oogst van de mogelijkheden voor besluitvorming. Het lijkt mij goed om nu nog een korte ronde te maken, omdat er een aantal principiële punten aan de orde is geweest. Wij kunnen dan vaststellen of iedereen zich daarin kan vinden.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

Mevrouw **Tjalma-den Oudsten**: Voorzitter. Ik wil voor de duidelijkheid nog iets zeggen over de schorsing, ook omdat er vragen over zijn gesteld. Wij spreken over een brief aan gedeputeerde staten, maar impliciet ook over een opdracht van de raad aan het college. Het college wil de raad een advies geven, omdat het college de onderhandelingen voert en vreest dat er zo niet het maximale resultaat kan worden bereikt. Het college is van mening dat het mooi is gezegd, maar ook dat er een beter resultaat kan worden geboekt als het anders wordt geformuleerd. Wij laten ons dan graag adviseren. De lijn die de burgemeester nu heeft verwoord en waarover wij naar mijn mening tijdens de schorsing overeenstemming hebben bereikt, is volgens ons een zinvolle denkrichting en wordt daarom door ons gesteund. Het uitgangspunt is in ieder geval: geboord. Als er onverhoopt een nieuwe weg moet komen en hij zou door Voorschoten moeten komen, hopen wij natuurlijk, gaan wij ervan uit en zetten wij ons ervoor in, dat die in een geboorde tunnel komt. Wij laten ons echter graag adviseren door het college.

De heer **Koek**: Voorzitter. Wij moeten nu een aantal dingen duidelijk stellen. U heeft toegelicht waarom de schorsing zo lang heeft geduurd. Vervolgens heeft u de brief bladzijde voor bladzijde doorgenomen en daarbij een lange monoloog gehouden over de veranderingen in paragraaf 2.

De **voorzitter**: Voor de volledigheid: “u” als spreekbuis van het college en de fractievoorzitters. Ik wil mijn positie verduidelijken: het waren geen opmerkingen namens het college of op persoonlijke titel, ik heb gesproken namens de fractievoorzitters en het college.

De heer **Koek**: Dank u wel voor die aanvulling. U bent echter pas vanaf bladzijde 3 gaan vragen of de raadsleden zich konden vinden in woordjes die worden geschrapt of veranderd. In punt 2 zijn kennelijk nogal wat tekstaanpassingen nodig, maar er is niet gevraagd of de tekst die wij vlak voor de schorsing hebben aangenomen, moet worden veranderd. Daarom lijkt het mij goed om hier voor alle duidelijkheid nog eens te zeggen dat de VVD-fractie vasthoudt aan haar tekstvoorstel. Dit betekent dat er geen wijziging komt in het eerste uitgangspunt in paragraaf 2.

Wij hebben voorgesteld om uitgangspunt 2 zodanig te wijzigen dat er komt te staan “Een geboorde aanleg is in dat licht de enig denkbare oplossing. Na uitgebreid overleg hebben de fracties van D66 en de PvdA gesuggereerd om te spreken over een geboord tracé tussen de A4 en de A44. Daar kunnen wij mee leven.

Wij zijn nog steeds van mening dat het oorspronkelijke uitgangspunt nr. 3 moet worden geschrapt. Uitgangspunt nr. 4 wordt dan nr. 3 en luidt als volgt “Om sluipverkeer tegen te gaan, is een aansluiting van het lokale wegennetwerk van Voorschoten op de RijnlandRoute ongewenst.” Punt!

Tot slot zou de laatste alinea naar onze mening moeten luiden “Vanuit deze uitgangspunten en randvoorwaarden hebben wij het Korte Vliettracé, inclusief de aansluiting op het Leidse lokale wegennet bij Ter Wadding, ontwikkeld.” Punt!

Hierna volgt paragraaf 3 en vanaf dat punt heeft u gevraagd of de leden met de voorgestelde wijzigingen kunnen instemmen. Ik heb met deze correcties het standpunt van mijn fractie nog eens willen verwoorden.

De **voorzitter**: Er is geen sprake van correcties. De raad moet een beslissing nemen over deze brief en daarvoor heeft u een voorstel gedaan. Anderen hebben daarop gereageerd. Er is uitvoerig over en weer gesproken en de raad neemt straks een besluit, dus ook over het voorstel van de VVD-fractie. Dan zal blijken wie daarvoor of daartegen is. U zou niet moeten suggereren dat er al een besluit is genomen. In de discussie zijn voorstellen gedaan en die komen straks in stemming. Ik constateer dat de fractie van de VVD haar eerdere voorstellen handhaaft.

De heer **Middelburg**: Wij willen ons in eerste instantie mondeling verwoorde amendement over de geboorde tunnel graag in stemming brengen.

De **voorzitter**: Komt de formulering van uw amendement overeen met het voorstel van de VVD-fractie op dit punt?

De heer **Middelburg**: Ja, met een korte aanvulling daarop zoals verwerkt in het gewijzigde concept dat de griffier ten tijde van de eerste schorsing heeft verspreid.

De heer **Maat**: Voorzitter. Ik heb het al vaker gezegd: het gaat in de politiek om het duidelijk verwoorden van wat je wil. Dit is ook nu weer aan de orde. Moet de raad uitspreken wat hij wil, of moet hij rekening houden met de onderhandelingspositie en de vraag, wat wellicht haalbaar is en wat wellicht niet? Je kunt dat inderdaad een duivels dilemma noemen. Ik heb al eens het voorbeeld gegeven van de Europese ministerraad waar de minister van Denemarken altijd met gebonden handen naar toe wordt gestuurd. Het parlement beslist tevoren wat het standpunt van Denemarken is, en de minister heeft dit maar te verwoorden. Dit maakt zijn onderhandelingspositie erg gemakkelijk. Hij kan namelijk zeggen: dit is het standpunt van Denemarken, en als u het anders wilt, moet ik terug naar het parlement.

Het punt hier is of de gemeenteraad kan uitspreken wat hij wil zonder het college op te zadelen met onwrikbare en ononderhandelbare standpunten. Wij hebben het dan over de geboorde tunnel en over het afwijzen van aansluitingen op het grondgebied van Voorschoten. De fractie van GroenLinks heeft het gemakkelijk. Zij heeft altijd gezegd dat zij geen tunnel wil en dat zij het nut van die weg niet inziet. Alle subsidiaire zaken zijn niet zo belangrijk, maar nu wij daar toch voorstaan, wil ik nog een voorbeeld geven uit mijn huidige praktijk bij het Openbaar Ministerie.

Als een officier van justitie een moordenaar wil laten veroordelen, legt hij hem moord ten laste, subsidiair doodslag, meer subsidiair diefstal met geweld de dood ten gevolge, en eventueel, als hij hoe dan

ook een veroordeling wil hebben, alleen maar beroving. Wij spreken nu over het “meer subsidiaire”, het uiterste dat wij willen. Je kunt je afvragen of een geboorde tunnel zoveel meerwaarde heeft boven een gebouwde tunnel, maar ik denk dat die meer waarde duidelijk is. Er hoeft dan namelijk geen spoor van vernieling door Voorschoten te worden getrokken. Het is vanzelfsprekend dat de raad uitspreekt dat hij eigenlijk niets wil, maar als er dan toch een tunnel moet komen, dat hij een geboorde tunnel dan aanvaardbaar acht. Het is helemaal niet verkeerd om dit uit te spreken. Als het college daardoor in de problemen komt aan de onderhandelingstafel, kan het altijd zeggen: dit is het standpunt van de raad en als er iets anders moet komen, gaan wij wel terug naar de raad om te vragen of een gebouwde tunnel misschien ook nog kan, gezien de omstandigheden op dat moment.

Het is in onderhandelingen onverstandig om bij voorbaat dingen weg te geven. Als de raad van mening is dat er een geboorde tunnel moet komen, dan moet hij dat ook zeggen. Het college kan dan altijd nog terugkomen en zeggen "helaas, maar zelfs dat is niet haalbaar" en vervolgens aan de raad vragen om er nog eens over na te denken. Ik vind het echter niet verstandig om dit nu al weg te geven.

De heer **Blommers**: Voorzitter. Ook ik heb al aan het begin van de vergadering willen zeggen dat wij in de onderhandelingen niet direct te veel moeten weggeven. Daarom sprak ik over het risico van de “als/dan-redenering” die ook in deze brief wordt gevolgd. De tekstvoorstellen die in de eerste en tweede termijn zijn besproken, geven onze bedoelingen duidelijk weer. Ik ben van mening dat wij daaraan vast moeten houden.

De **voorzitter**: Ik stel voor om nu over te gaan tot de besluitvorming. Ik noteer dat het amendement van de CDA-fractie in de brief wordt verwerkt. Dat amendement hoeft dan ook niet in stemming te komen.

Voor de overige tekstuele wijzigingen geldt naar mijn mening, dat afdoende is besproken welke worden overgenomen. Ik stel voor dat het college die wijzigingen aanbrengt. De laatste versie van de brief kan dan morgen nog aan de raadsleden worden voorgelegd, voor een finale toets.

Het belangrijkste punt van wijziging heeft betrekking op paragraaf 2. Ik stel vast dat de tekst onder punt 2 “Een ondergrondse aanleg in Voorschoten is in dat licht de enig denkbare oplossing” op voorstel van de fracties van de VVD en de PvdA wordt gewijzigd in die zin dat er komt te staan: “Een geboorde aanleg in ... enz.”. Is dit de goede formulering?

De heer **Koek**: Ja, maar wij hebben ook nog gezegd dat hieraan eventueel kan worden toegevoegd dat dit betrekking heeft op het traject tussen de A4 en de A44.

De **voorzitter**: Wij moeten dit nu helder afspreken.

De heer **Maat**: Misschien is het een goede suggestie om te kiezen voor een geboorde tunnel “ten minste op het grondgebied van Voorschoten”.

De heer **Koek**: Ik denk dat wij nog steeds proberen tot een raadsbrede brief te komen. Je kunt zeggen “Een geboorde aanleg is in dat licht de enig denkbare oplossing”. Punt! Maar als de raad het prettig vindt om daaraan toe te voegen “tussen de A4 en de AA” of “ten minste op het grondgebied van Voorschoten”, blijft de kern overeind dat een geboorde aanleg de enig denkbare oplossing is. Dit is niet zozeer een verandering, maar meer een manier om raadsbreed tot overeenstemming te komen.

De **voorzitter**: Maar het moet wel helder zijn waartoe wij nu beslissen. Volgens het amendement ging het om het begrip “een geboorde tunnel is de enig denkbare (...)”. Wij moeten ook duidelijk stellen of wij het "subamendement" van de heer Maat daarin verwerken. Ik stel vast dat dit "subamendement" aanvaardbaar is.

Mevrouw **Tjalma-den Oudsten**: Wij zouden liever bij de oorspronkelijke tekst blijven.

De heer **Middelburg**: Ik wijs er nog op dat mijn voorstel in de eerste ronde ook betrekking had op een aantal passages op pagina 4.

De **voorzitter**: Ja, als de tekst op dit punt wordt gewijzigd, geldt het voor het hele stuk. Ik stel vast dat de fracties van de VVD, de PvdA, GroenLinks en D66 zich kunnen vinden in het amendement op paragraaf 2.2 dat leidt tot de formulering "Een geboorde aanleg tenminste (...)" en dat de fractie van het CDA daartegen is.

Ik stel vast dat de fracties van de VVD, de PvdA, GroenLinks en D66 zich kunnen vinden in het voorstel om punt 3 van paragraaf 2 te schrappen en dat de fractie van het CDA daartegen is.

Ik stel vast dat de gehele raad zich kan vinden in de tekstuele aanpassing van paragraaf 2.4.

Als raadsvoorzitter stel ik nu voor dat wij aan het college vragen om de brief op deze manier af te ronden. De brief zal via de e-mail morgen uiterlijk 14.00 uur nog eens aan alle raadsleden worden voorgelegd. Zij kunnen dezelfde dag voor 16.00 uur reageren.

De heer **Maat**: Ik hecht er wel aan dat de brief op Valentijnsdag wordt verstuurd. Het is per slot van rekening een liefdesverklaring aan de regio en aan de provincie.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat de heer Rosier afziet van zijn eerdere vraag om het proces aan de orde te stellen.

4. Wijziging samenstelling commissies (raadsvoorstelnummer 009)

De **voorzitter**: In de eerstkomende raadsvergadering krijgt u een voorstel tot wijziging van het reglement van orde, waardoor niet langer over dit soort voorstellen schriftelijk hoeft te worden gestemd.

Met algemene stemmen worden mevrouw Kouwenhoven en de heer Van der Assen benoemd.

De **voorzitter** feliciteert namens de raad mevrouw Kouwenhoven en de heer Van der Assen met hun benoeming, en wenst hen veel vreugde met hun werk in de commissies. Zij hebben vanavond kunnen meemaken hoe boeiend dit werk is.

5. Sluiting

De **voorzitter** sluit te 23.17 uur de vergadering.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 6 maart 2008.

De griffier,

De voorzitter,